

Aszód Város Önkormányzata

POLGÁRMESTERÉTŐL

2170 Aszód, Szabadság tér 9. • +36-28/500-666 • polgarmester@aszod.hu

Az előterjesztésben közreműködött: dr. Lukács Adrienn jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Csengey Gusztáv emléktáblájának újbóli felavatásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Csengey Gusztáv (Komárom, 1842.– Miskolc, 1925.): tanár, író, költő, szerkesztő.

Az elemi iskolát Irsán, a középiskolát Pesten, Sopronban és Nagykőrösön végezte, ahová Arany János miatt iratkozott át. 1862-ben érettségi vizsgát tett és szeptember 27-én Irsán megírta A fogoly lengyel című balladáját, amit 1863-ban a *Vasárnapi Ujság* közölt le. Ettől kezdve a legnépszerűbb költők közé tartozott. Pesten, az evangélikus teológián folytatta a tanulmányait, közben a Heckenast Kiadó megbízásából a *Gyermekbarát* és a *Házi Kincstár* című lapok szerkesztője, de írt a *Vasárnapi Ujság*ba, az *Üstökösbe*, a *Borsszem Jankóba*, a *Lányok Lapjába* és az *Ország-Világ* című lapba is. 1866-tól Jénában tanult, ahol magyarra fordította a *Ballag már a vén diák* kezdetű német Bursch nótát, melynek népszerűsége napjainkig töretlen. Külföldről hazatérve előbb Szolnokon volt nevelő (1867–1868), majd szüleihez, Aszódra költözött, letette a papi vizsgát és az aszódi evangélikus algimnázium tanára, később igazgatója lett (1868–1886). Ő hozta mozgásba az aszódi Petőfi-kultuszt, valamint megírta a helyi középiskola történetét. 1877-ben a nagy tekintélyű Petőfi Társaság fogadta tagjai sorába. Aszód után az eperjesi teológián és a jogakadémián tanított, majd 1919-ben a jogakadémiával együtt Miskolcra telepedett át. Önmagát az „utolsó kurucnak” tekintette, s ennek megfelelően élete végéig zsinóros ruhában és csizmában járt. Szépirodalmi munkái mellett figyelmet érdemelnek teológiai tárgyú írásai is.

Csengey Gusztáv emlékét Miskolcon szobor és utcanév, Aszódon szobor, utcanév, általános iskola elnevezése és korábban emléktábla őrizte. A Petőfi-kultusz mellékágaként létrejött aszódi Csengey-kultusz megteremtésében és ápolásában Asztalos István nyugalmazott múzeumigazgató, Aszód Város díszpolgára szerzett elvülhetetlen érdemeket, de több ismertető írással mozdította elő Csengey megismertetésének ügyét Detre János evangélikus lelkész, ugyancsak városunk díszpolgára és Kardos Győző tanár.

Csengey aszódi emléktábláját 1975. október 4-én, halálának 50. évfordulóján avatták fel a Csengey utcai Petőfi Sándor Művelődési Ház falán. Egyelőre nem derült ki, hogy mikor és mi okból vették le az emléktáblát az eredeti helyéről, az azonban biztos, hogy évtizedeken keresztül elveszettnek tűnt. 2022. december 1-én a városháza pincéjében járva, az irattári

polcok mögött, rongyokba bugyolálva találtam rá a teljesen ép és újszerű állapotban lévő márványtáblára, melynek fényképét az előterjesztéshez csatolom.

Javaslom, hogy Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából, Csengey Gusztáv és az aszódi Petőfi-kultusz mindenkori ápolói iránti tiszteletből az emléktáblát helyezzük újra el a Kossuth Lajos utcáról is jól látható módon, a Művelődés Háza Csengey utcai falán.

Javaslom továbbá, hogy az avatás 2023. augusztus 20-án történjen meg ünnepélyes keretek között.

Javaslom, hogy a Csengey Gusztávról megemlékező beszéd megtartására a Képviselő-testület dr. Asztalos Istvánt, az aszódi Petőfi-kultusz ápolóinak kiemelkedő alakját kérje fel.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megtárgyalása után, a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Aszód, 2023. június 11.

Dr. Pénzes Tiborc Szabolcs
polgármester

Látta:

Dr. Lukács Adrienn
jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT
Aszód Város Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2023. (VI. ....) számú határozata
Csengey Gusztáv emléktáblájának újbóli felavatásáról

Aszód Város Önkormányzat Képviselő-testülete hozzájárulását adja, hogy Csengey Gusztáv 1975-ben felavatott emléktábláját az Önkormányzat tulajdonában lévő Művelődés Háza (2170 Aszód, Kossuth Lajos u. 72.) Csengey utcai falán, a Kossuth Lajos utcáról is jól látható módon, az Aszódi Polgármesteri Hivatal Településfejlesztési és Üzemeltetési Osztályának munkatársai újra elhelyezzék.

A Képviselő-testület egyetért azzal, hogy az emléktábla ünnepélyes felavatásának időpontja 2023. augusztus 20-a legyen.

A Képviselő-testület felkéri dr. Asztalos István nyugalmazott múzeumigazgatót, Aszód Város díszpolgárát a Csengey Gusztávról szóló megemlékező beszéd megtartására.

Határidő: a szervezés megkezdésére azonnal

Felelős: Dr. Pénzes Tiborc Szabolcs polgármester

• •
CSENGEY GUSZTÁV

1842 — 1925

JELES ÍRÓ, KÖLTŐ

AZ ASZÓDI GIMNÁZIUM TANÁRA,
A HELYI PETŐFI-KULTUSZ MEGINDÍTÓJA.

EMLÉKEZÉSÜL:

ASZÓD NAGYKÖZSÉGI KÖZÖS TANÁCS

1975.
• •